

Deskundigenreactie actualisatie gelijkwaardigheidscriteria 2017 en 2018

In de loop van 2017 en 2018 is de methode om de gelijkwaardigheidscriteria (GWC) te berekenen enkele malen aangepast. De aanpassingen hadden te maken met nieuwe rekenwijzen en nieuwe invoer. Op drie momenten is de groep van deskundigen gevraagd een oordeel te geven over de nieuwe GWC als uitkomst van de gewijzigde rekenmethode. Deze notitie bevat de drie reacties van de deskundigen. De deskundigen geven alleen in de eerste reactie een inhoudelijk oordeel over de wijzigingen en geven in beide andere reacties aan waarom zij hier geen inhoudelijk oordeel geven.

De groep van deskundigen bestaat uit:

Gijsjan van Blokland (Cie m.e.r.)

Jos Dolderman (NLR)

Wim Blom (PBL)

Deskundigenoordeel actualisatie 29 juni 2017

Vraagstelling

Beoordeling van de totstandkoming en de uitkomst van de gelijkwaardigheidscriteria (GWC).

Op donderdag 8 juni zijn wij, ondergetekenden, op de hoogte gesteld van de stand van zaken en de aanpak van het proces voor de actualisatie van de GWC. Dit gebeurde middels een briefing op het kantoor van To70, waarin aan de hand van een presentatie proces en keuzes zijn toegelicht die bij de verschillende stappen gemaakt zijn en eerste resultaten getoond zijn. Daarbij is ons als deskundigen gevraagd een beoordeling te geven over het proces en over de getalswaarden van de nieuwe GWC. Op 13 juni hebben wij een eerste reactie gegeven, waarbij vooral om verheldering van een aantal punten werd gevraagd. Op 22 juni werd aangesloten bij een vergadering van de Gebruikersgroep Doc29, waarin een deel van de vragen werd beantwoord. Bij dit overleg zijn nog geen nieuwe GWC gepresenteerd. Op 26 en 27 juni hebben wij ons opnieuw over de problematiek gebogen. Zaken die alsnog niet duidelijk bleken, maar essentieel voor begrip van de modellering zijn bilateraal gecheckt.

Wij hebben de vraag op de volgende wijze geïnterpreteerd:

1. Is de aanpak van de omzetting van de GWC in overeenstemming met de inzichten uit eerdere actualisaties?
2. Zijn de verschillende stappen in het proces van actualisatie juist uitgevoerd?
3. Zijn de resultaten van het proces in termen van nieuwe waarden voor de geluidgerelateerde criteria plausibel?

Op 27 juni waren de nieuwe GWC nog niet beschikbaar en is alleen verslag gedaan van de bevindingen over de punten 1 en 2. Op 29 juni zijn de getalswaarden voor de GWC aan ons voorgelegd en is dit verslag uitgebreid met onze bevindingen daarover.

Deze beschouwing gaat alleen over de GWC voor geluid. De GWC voor externe veiligheid en emissies vallen hier buiten.

Proces

Wij zijn eerder als deskundigen betrokken geweest bij de actualisatie van de GWC in 2013. Het proces dat voor de huidige actualisatie gevolgd is, komt naar onze mening overeen met de aanpak die toentertijd ook toegepast is. Als basis dient het scenario MER2004*. Dit is het MER2004-scenario dat aan de basis ligt van het eerste luchthavenbesluit voor Schiphol en dat voor het actualisatieproces in 2013 iets is aangepast om te kunnen gebruiken in de nieuwe systematiek van empirische modellering van het baangebruik. We onderscheiden vier stappen in het proces die analoog zijn aan de actualisatie in 2013:

- Uitgangspunt: Nationaal Rekenmodel met MER2004* scenario. Hiermee zijn de actuele GWC vastgesteld
- Invoering Doc29
- Doorrekenen van MER2004* met Doc29
- Vaststellen nieuwe GWC op basis van de uitkomsten van de stap hiervoor.

Dit proces is tijdens de actualisatie van 2013 uitvoerig beschouwd en goed bevonden geeft nu geen aanleiding tot opmerkingen.

Constateringen over de rekenmethode

De rekenmethodiek en de keuzes die daarbij zijn gemaakt en aan ons zijn gepresenteerd, zijn navolgbaar en logisch en de stappen lijken, gegeven de keuzen, juist uitgevoerd. Dit geheel van methodiek en keuzes leidt tot verbetering van de modellering van de geluidbelasting rond Schiphol.

Gezien de complexiteit van de berekeningen is het voor ons niet mogelijk om de rekenresultaten als zodanig te controleren maar wij hebben vertrouwen in de door To70 en NLR uitgevoerde wederzijdse controles bij de opstelling van de methode door NLR en de uitgevoerde berekeningen daarmee door To70.

Aspecten van uitvoering van de actualisatie GWC

Leidend voor de bepaling van de GWC is het scenario MER2004* zoals dat in de recente actualisatie van 2013 is ontwikkeld uit het oorspronkelijke MER2004 scenario. Wij hebben de wijze waarop dit scenario in het nieuwe rekenmodel is geïmplementeerd uitvoerig besproken met de partijen die de berekeningen hebben uitgevoerd. Wij hebben daarbij geconstateerd dat de uitvoering hiervan voor zover wij kunnen nagaan correct is gedaan. Wel is een aandachtspunt de populatie van grondpaden die in de hybride routedatabase zijn opgenomen. In de vorige actualisaties werden alle aan de 3000 ft procedure gerelateerde grondpaden meegenomen. In de nieuwe modellering zijn de grondpaden geclassificeerd naar 3000 ft, 4000 ft en CDA naderingen en worden alleen de grondpaden die binnen de 3000 ft klasse gevlogen zijn, aangeroepen bij de bepaling van de geluidwaarden voor de GWC. Hoewel wij verwachten dat dit een gering effect heeft, bevelen wij aan de effecten van deze gewijzigde selectie op de waarden van de GWC in kaart te brengen.

Een aandachtspunt bij toekomstige ontwikkelingen in het rekenmodel is dat beschouwd dient te worden, in hoeverre deze gepaard zouden moeten gaan met aanpassing van de criteria. Een voorbeeld hiervan is de implementatie van specifieke gegevens voor de B738 na het beschikbaar komen in de ANP database.

Getalswaarden voor de GWC

Op basis van de informatie die is aangereikt en mondelinge toelichtingen daarop, vinden we het effect dat het verschil tussen de contouren met NRM en Doc29 heeft op de getalswaarden voor de

GWC plausibel. Mede op grond van de controletellingen door NLR hebben wij vertrouwen in de nieuwe getalswaarden voor de GWC.

Conclusie

Het geheel van veranderingen is veel omvattend en complex. Wij hebben veel waardering voor de toewijding van alle betrokkenen om te komen tot een correct resultaat. Wij erkennen de vele technische uitdagingen die liggen in de uitvoering van de omzetting en onderschrijven de toegepaste methodes.

Wij zijn positief over het gevolgde proces en de uitgangspunten daarin. Deze komen overeen met eerder ontwikkelde ideeën over dit onderwerp.

De uitvoering leidt tot getalswaarden voor de nieuwe gelijkwaardigheidscriteria waarin wij vertrouwen hebben.

Deskundigenreactie actualisatie 12 september 2017

Vraagstelling

Het gaat om de herberekende waarden van de GWC na correctie op de V1 routes. Het verzoek is om de gelijkwaardigheid aan de voorgaande set van GWC te beoordelen.

Conclusie

In ons voorgaande oordeel van 29 juni hebben wij opgemerkt het voor ons niet mogelijk om de rekenresultaten als zodanig te controleren maar dat wij hebben vertrouwen hebben in de uitgevoerde berekeningen en controles.

In ons voorgaande oordeel is vooral het gevolgde proces van belang geweest. Zoals aangegeven, is het voor ons namelijk ondoenlijk om alle details van de uitgevoerde handelingen en toegepaste gegevens te controleren.

Ten opzichte van de situatie in juni van dit jaar is er geen ander proces gevolgd. De verandering van de berekening van de GWC valt naar ons oordeel buiten het proces, en daarmee binnen de 'beperkingen' die in wij ons eerder gegeven oordeel hebben gegeven. Wij kunnen en zullen derhalve geen toevoeging geven op ons eerdere oordeel.

Deskundigenreactie actualisatie 2 oktober 2018

Vraagstelling

De wijziging van de GWC betreft hier een herberekening o.b.v. de woningsituatie 2018 in plaats van de tot nu toe gebruikte woningsituatie 2005. Het enige verschil is dus de gehanteerde woningsituatie; beide situaties zijn gebaseerd op de bescherming van het eerste luchthavenbesluit berekend o.b.v. Doc29.

Conclusie

Het gaat bij deze herberekening om een in principe eenduidige rekenexercitie waarvan de verschillen in resultaat uitsluitend terug te voeren zouden moeten zijn op de verschillen tussen de woonsituaties 2005 en 2018. Wij zijn van mening dat deze bewerking goed communiceerbaar is. Om inzicht te krijgen in de plausibiliteit van de nieuwe waarden voor de criteria is het noodzakelijk te weten in welke opzichten de woonsituatie in 2018 gewijzigd is ten opzichte van 2005. Wij achten het niet op onze weg om dat te onderzoeken.

Wel bevelen wij aan om aan de documentatie van de gelijkwaardigheidscriteria een uitleg van de belangrijkste verschillen tussen de woonsituaties als onderbouwing van de nieuwe getalswaarden toe te voegen. Daarbij willen wij graag de volgende aandachtspunten aanreiken: geef met name ook aandacht aan de relatief grote *afnames* van enkele getalswaarden. Zijn deze bijvoorbeeld het gevolg van permanente verwijdering van woningen of van sloop met het oog op herbouw? Geef een toelichting op het bestand 2018, zoals herkomst, controles en correcties die eventueel zijn uitgevoerd.

15 oktober 2018,
Gijsjan van Blokland
Jos Dolderman
Wim Blom